

Gratangen kommune Rivttága suohkan

BUDSJETT OG ØKONOMIPLAN 2025 - 2028

1. KOMMUNEDIREKTØRENS INNLEDNING

Kommunebudsjettet er et sentralt verktøy for å styre ressursene som finansierer tjenester som skole, helse og infrastruktur. Budsjettet fastsetter rammene for både daglig drift og investeringer, basert på inntekter fra skatter, statlige overføringer og brukerbetalingen.

Budsjettprosessen reflekterer politiske prioriteringer og ivaretar kommunens lovpålagte oppgaver, samtidig som det sikrer langsiktig og ansvarlig økonomistyring for å møte innbyggernes og lokalsamfunnets behov.

Havbruksfondet er en viktig inntektskilde for Gratangen kommune. Midlene gir muligheter, men også et ansvar for å bruke dem klokt. Å balansere kortsiktige behov og langsiktige investeringer bidrar til vekst og utvikling.

Nytt av året er at kommunedirektøren har foretatt en analyse av kommunens havbruksinntekter for hele økonomiplanperioden 2025 – 2028. Analysen skal gi grunnlag for god planlegging og understøtte beslutninger som støtter langsiktighet og bærekraft for Gratangen kommune. Som tabellen under viser, svinger inntektene i det som defineres som hovedår og mellomår. På grunn av svingningene er det nødvendig å se årene i sammenheng så lenge deler av havbruksinntektene er disponert i kommunes driftsbudsjett. Som en naturlig konsekvens av det vil kommunes måltall på netto driftsresultat (NDR) i fortsettelsen svinge mellom negativt og positivt i takt med mellomår og hovedår.

	2024	2025	2026	2027	2028
Salg av tillatelses-MTB	13,4		13,1		17,6
<i>hvorav ny klarert lokalitets-MTB</i>		0,0		0,0	
Produksjonsavgift (bevilgning)	5,0	4,4	5,1	5,3	5,5
Ekstrabevilgning (grunnrenteskatt)		0,1		0,1	
Totalt (netto)	18,3	4,5	18,1	5,3	23,1

For å fremme bærekraftig økonomisk forvaltning av Gratangen kommune har det vært et viktig poeng for kommunedirektøren å foreslå regler for bruk av havbruksinntektene. Det har det vært god dialog og omforent forståelse for i formannskapet.

Mange kommuner bruker en del av midlene til å nedbetale gjeld, noe som reduserer renteutgifter på sikt. Å bruke inntektene til egenfinansiering av investeringer i stedet for lånefinansiering er også en måte å styrke økonomien på, fordi det minsker rentekostnader og gir større driftsmessig fleksibilitet.

Kommunedirektøren har som mål å revidere Gratangen kommunes økonomireglement i 2025. Forslag til disponering av havbruksinntektene i ulike handlingsregler, som nevnt nedenfor, vil sikre bærekraftig økonomisk forvaltning av Gratangen kommune.

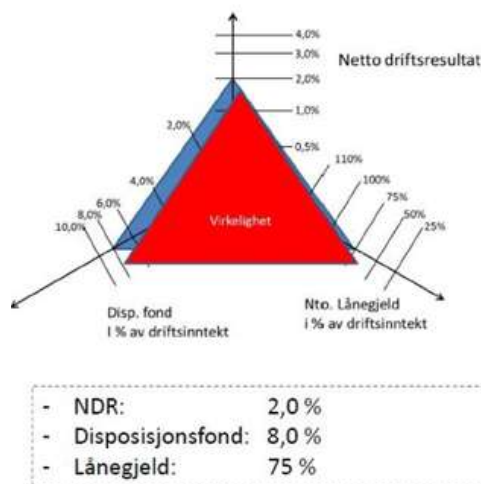
Forslaget under er sakset fra dialog med formannskapet 17.oktober 2024, og gjenspeiler hvordan havbruksinntektene som ikke er disponert i kommunes driftsbudsjett bør disponeres.

1. Minimum 35 %, og maks 40 % av grunnlaget skal gå til nedbetaling av gjeld
2. Minimum 35 %, og maks 40 % av grunnlaget skal gå til egenfinansiering av investering
3. Rest på 20 % - 30 %, kan eksempelvis avsettes til:
  1. Næringsfond
  2. Ekstraordinært vedlikehold
  3. Disposisjonsfond

KØB-modellen er en metode for prioritering i offentlig sektor, der kvalitet, økonomi og bærekraft står sentralt. Den sikrer at tjenester er av høy kvalitet, økonomisk bærekraftige og miljøvennlige, ved å balansere disse tre perspektivene i beslutningsprosesser. Modellen er utviklet i samarbeid mellom Rana kommune og Nord Universitet og tar utgangspunkt i 3 dimensjoner som står i forhold til hverandre i en trekant-modell:

Netto driftsresultat, disposisjonsfond og netto lånegjeld.

Som understøtte for god økonomistyring er modellen sentral. Kommunedirektøren ser det som formålstjenlig å se til modellen i Gratangen kommunes beslutningsprosesser om drift og investeringer. Hvordan disse tre faktorene påvirkes er sentralt, og bør alltid være vurdert før beslutninger av en viss størrelse både i investering og drift foretas.

Ved å se til modellen, vil kommunen få en robust økonomi med god evne til å tilpasse seg endringer.

Gratangen kommune styrer mot et regnskap for 2024 med overskudd. Det er ingen selvfølge, da vi ser at de fleste kommuner rundt oss sliter ganske tungt. Akkumulert utfordringsbilde innenfor kommunesektoren i Norge er anslått til 15 milliarder kroner i 2024. Nysalderingen på 5 milliarder kroner gav en håndsutstrekning, men ikke nok til å dekke gapet. Omstilling er åpenbart nødvendig.

Vi ser at den ustabile situasjonen i verden og Europa også påvirker Gratangen. Økt prisstigning og økt rente gjør at vi for 2025, og i tiden fremover, må prioritere mer til disse forpliktelsene.

Budsjett og økonomiplan 2025 – 2028 inkluderer derfor forslag på tiltak for å møte risikoer, gjennom forsiktighet i låneopptak og ved å sikre fleksibilitet i budsjettet gjennom forslag om økt nedbetaling av gjeld og større grad av egenfinansiering av investeringer.

Befolkningsutviklingen og kompetansemangel er for de fleste av landets kommuner en hodepine. Svaret på det er nyskapende arbeidsgivere. Både med hensyn til teknologi, arbeidstidsordninger, samarbeid med andre kommuner og ikke minst hvordan vi evner til å ta i bruk den store arbeidskraftreserven som ligger i de som står utenfor arbeidslivet, i form av utenforskap, sykdom eller uførhet.

Gratangen kommune er blitt en del av TØRN, som er et forsøk med organisering av arbeidet, arbeidstiden og oppgavefordelingen på en mer effektiv og bærekraftig måte.

Kommunedirektøren har i budsjettforslaget foreslått i å disponere deler av disposisjonsfondet for 2025 til dette formålet i form av en bedre grunnbemanning på sykehjemmet. Hensikten er å spare penger og tenke nytt i forhold til de store demografiske utfordringene kommunen står ovenfor med flere eldre i ti-årene fremover.

«Norge skal bli verdensmester i digitalisering innen 2030» var et uttalt mål fra regjeringen under lanseringen av Norges digitale fremtid 26.september 2024.

Samarbeid mellom kommuner har Gratangen kommune god erfaring med. I 2025 vil dette også omfatte planområdet gjennom et samarbeid mellom Gratangen, Lavangen og Narvik. Et godt eksempel på samarbeid mellom store og små som gir fleksibilitet og robusthet. Intensjonen over tid er å løfte samarbeidet til å omfatte flere kommuner, slik Statsforvalteren anbefaler, i et interkommunalt plankontor for regionen.

I Gratangen mangler vi utviklingskompetanse for å utvikle gode teknologiske tjenester. Sett i sammenheng med et stadig større behov for informasjon, og kommunikasjon med våre innbyggere, har kommunedirektøren foreslått å opprette en ny rådgiverstilling innenfor områdene informasjon, kommunikasjon og digital tjenesteutvikling. Funksjonen vil få en nøkkelrolle med å gå i front for å utvikle Gratangen kommune på dette området.

Gratangen formannskap behandlet 26.november 2024 kommunedirektørens forslag til budsjett for 2025 og økonomiplan 2025 - 2028. Formannskapet fremmet i møte en innstilling til kommunestyret. Dette plandokumentet er oppdatert i henhold til formannskapets innstilling.

Til sist: Nøysom drift og gode investeringer skal definere Gratangen kommune.

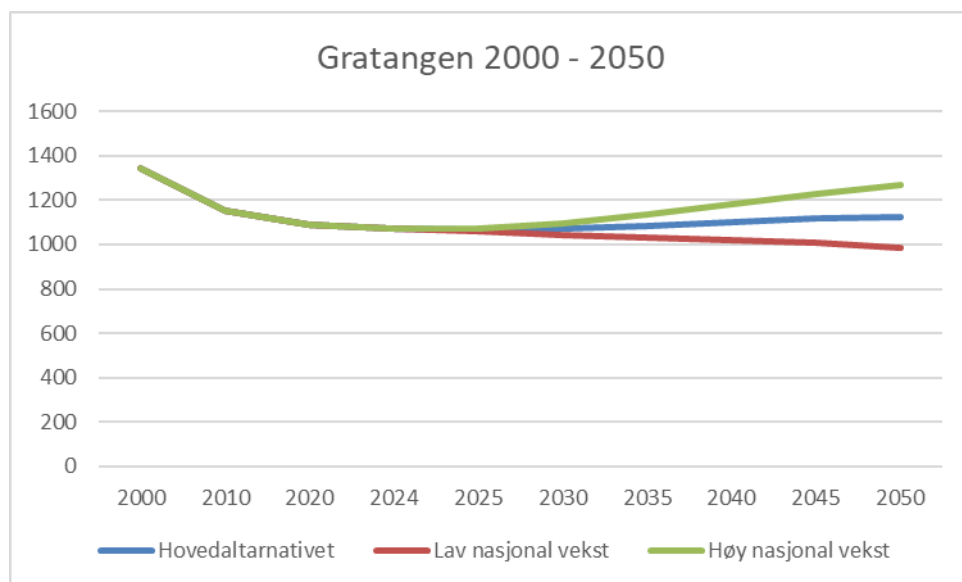
Gratangen 11.11.24

Thomas Schjelderup, kommunedirektør

2. ØKONOMISK FORUTSETNINGER LAGT TIL GRUNN I ØKONOMIPLANEN

Befolkning

De viktigste inntektskildene i budsjettet er rammetilskudd og skatt. Rammetilskuddet beregnes på bakgrunn av innbyggertallet. Innbyggertallet har de seneste årene vært opprettholdt av flyktninger. SSB foretar med jevne mellomrom befolkningsframskrivninger. Disse består av tre ulike alternativer. I to av alternativene vil det være en vekst i innbyggertallet frem til 2050.

Kilde: SSB

Det kan være grunn til å tro at veksten i de to alternative, H (høy) og M (medium) er noe optimistiske. Vekstraten i disse alternativene har nok bakgrunn i folketallsveksten man opplevde i 2015 under etableringen av Gratangen bofelleskap. I både 2022 og 2023 var folketallet relativt stabilt, som følge av flyktninger fra Ukraina. Vi opplever nå at folketallet er på tur ned. I november 2024 er folketallet på 1064.

	2024	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Snitt av H/L/M	1 070	1 066	1 068	1 086	1 102	1 117	1 127

Kilde: SSB

Overstående tabell fra SSB bygger på gjennomsnittet av de tre alternativene. Det er grunn til å tro at denne gir det beste estimatet på folketallsutviklingen i økonomiplanperioden.

Forslag til stats- og nasjonalbudsjett for 2025

Regjeringen Støre la 06.10.2024 frem sitt forslag til statsbudsjett for 2025. Regjeringen foreslo en vekst i frie inntekter på 6,8 milliarder. Kommunesektoren fikk etter det såkalte «Tilleggsnr. 1» økt sin inntekstvekst med 4,3 millioner. Opprinnelig forslag fra regjeringen innebar en realnedgang på 0,7 prosent. Etter «Tilleggsnr. 1» er realveksten tilnærmet 0 prosent. Økningen skal være varig, og er derfor lagt inn i hele økonomiplanperioden.

Andre saker nevnt i regjeringens budsjettforslag er:

- Utvidelse av ordningen med gratis SFO
- Fortsatt nedgang i makspris foreldrebetaling barnehage
- Ny opplæringslov
- Pensjon til fosterforeldre

Gratangen kommune har for tiden en makspris på barnehage på samme nivå som foreslått makspris. I tillegg har man gratisSFO.

Frie inntekter

Kommunens frie inntekter består av skatteinntekter og rammetilskudd. Rammetilskuddet beregnes etter kostnadsnøkler som skal gjøre kommunene i stand til å yte nødvendig tjenestetilbud for innbyggerne.

Anslag på frie inntekter 2024	Anslag på oppgave-korrigerte frie inntekter 2024	Anslag på frie inntekter 2025 Inkl. tilleggsnr. 1	Anslag på oppgave-korrigert vekst 2024-2025	Vekst regnskap 2023-2024
112 421	113 361	118 037	3 852	4,16%

Kilde: Grønt hefte tabell 3-k

Rammetilskuddet har de seneste årene vært ligget under både anslag og budsjett. Den vesentligste årsaken til dette har vært god skatteinngang som har medført nedtrekk i rammetilskuddet.

For regnskapsåret 2024 kan det se ut til at rammetilskudd vil ende opp med å være i henhold til budsjett. Imidlertid kan det se ut som at årets skatteinngang vil ende opp godt over både budsjett og anslag. Hvorvidt dette ender med nedtrekk i rammetilskudd vil ikke være klart før i januar 2025.

Nominell vekst i frie inntekter er på 8 millioner. Disse fordeler seg slik: rammetilskuddet øker med 5 millioner og skatteinngangen med 3 millioner. Man har valgt å holde disse tallene konstant gjennom hele planperioden.

Trekksatser for private skoler

Trekksatser pr. elev i private skoler i 2025 er på kr 133.100. Gratangen kommune får dermed et netto nedtrekk i rammetilskuddet 3,85 millioner (Grønt hefte tabell A-k). Beløpet er basert på telling av elever i privat skole pr. 01.10.2023. 2022. Trekket i 2025 er om lag 2 millioner lavere enn året før. Noe som reflekterer de siste årenes forskyvning mellom privat og offentlig skole.

Prisvekst og vekst i frie inntekter

Økonomiplan for perioden 2025 – 2028 er utarbeidet i 2024 priser. Det er ikke lagt inn prisvekst eller lønnsvekst for årene 2025 – 2028. Det betyr at det i økonomiplanperioden legges opp til at aktivitetsnivået holdes uforandret på 2024-nivå. Unntaket er hvor man hensyntar kjente endringer i økonomiplanperioden. Rammetilskudd er lagt inn etter

prognosemodellen fra KS. Hovedgrunnen til dette er at vi ikke kjenner i detalj hvilke inntekter vi får gjennom statlige overføringer for årene etter 2025.

		Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
1	Rammetilskudd	-62 618 593	-70 082 000	-75 011 000	-75 011 000	-75 011 000	-75 011 000
2	Inntekts- og formuesskatt	-42 859 718	-40 700 000	-43 636 055	-43 636 055	-43 636 055	-43 636 055
1 + 2	FRIE INNTEKTER	-105 478 311	-110 782 000	-118 647 055	-118 647 055	-118 647 055	-118 647 055

Egenbetaling

I kommunedirektørens forslag er det lagt inn en økning på 4,1 prosent på alle kommunale tjenester som ikke er regulert gjennom egne lover eller forskrifter. Innenfor pleie- og omsorg har man forskrifter som regulerer prisen på tjenester til de med lavest inntekt.

Innenfor barnehageområdet er det fastsatt retningslinjer om både makspris og søskenmoderasjon. I tillegg er det de senere årene innført ordninger om gratis kjernetid for aldersgruppen 2 – 5 år og redusert foreldrebetaling for husstander med lav inntekt. Makspris i barnehage er i 2025 fastsatt til kr. 1.500. Pris for kost øker med 4,1 prosent.

Gratangen kommune har gratis SFO, noe som videreføres. Kost øker med 4,1 prosent.

VAR

VAR-området følger selvkostprinsippet. Det vil si at det er ikke anledning til å ta høyere pris enn det den enkelte tjeneste koster å produsere. Det er i forbindelse med rapportering av KOSTRA for 2023, og ved regnskapsavslutningen foretatt en gjennomgang av kommunens dekningsgrader på VAR-området. Det kan være verdt å merke seg at det skilles mellom såkalt finansiell dekningsgrad, slik man kan lese det direkte ut av regnskapet, og selvkostgrad. Sistnevnte beregning tar hensyn til kalkulatoriske rentekostnader, og gir på denne måten et mer rettvist bilde av de reelle kostnadene innenfor VAR-området.

Følgende selvkostgrader i prosent er beregnet for kommunale eiendomsavgifter 2023:

Sektor	2020	2021	2022	2023
Vann	99,6	96,4	110,6	67,6
Avløp	99,5	92,1	98,17	72,1
Renovasjon	101,9	102,2	103,52	90,67
Slam	57,3	46,7	54,81	71,3
Feietjeneste	81,7	84,7	69,52	81,6

Tabell 1

Frem til 2023 var Gratangen kommune godt i gang med å bygge ned fremførbart underskudd på de fleste områdene. Imidlertid ble disse områdene også truffet av de økte pensjonsutgiftene i 2023, noe som medførte at samtlige områder nå har fremførbart underskudd.

Med hensyn på vannsektoren så ble deler av et anlegg nedskrevet som følge av skade. Det ble investert i nytt anlegg som nå er i drift. Som følge av endrede avskrivninger er det

nå mulig å la vannavgiften stå uforandret. Samtidig kan man også få redusert det fremførbare underskuddet i løpet av økonomiplanperioden.

Avløp, renovasjon og foreslås økt med 4,1 prosent.

Innenfor slam området er det om 100 prosent selvkost. Slam området har nå et fremførbart underskudd på 702.808. Prisen har vært historisk lav i tiden 2018 – 2023. Prisen økte med 50 prosent i 2024, og prisen foreslås økt med ytterligere 50 prosent.

Rente- og avdragsforutsetninger.

I gjeldende finansreglement er det nedfelt at 1/3 av alle langsiktige lån skal være med fast rente. Dette kravet vil bli oppfylt ved utgangen av 2024. Styringsrenten har vært holdt på 4,5 prosent i store deler av 2024. Norges Bank har under sine rentemøter antydnet en reduksjon av styringsrenten frem i tid. Imidlertid er tidshorizonten for denne reduksjonen stadig vekk blitt skjøvet ut i tid. Man kan derfor anta at styringsrenten vil ligge uforandret på 4,5 prosent gjennom 2025. Siste rentetilbud som ble innhentet i september 2024 resulterte i et tilbud om fastrente på 4,5 prosent (1 års binding) og en flytende rente på 5,5 prosent.

Man har anvendt KB Finans til å beregne renter og avdrag i økonomiplanperioden. Denne modellen antyder en rentenedgang mot slutten av 2025. Ved opptak av lån har man lagt til grunn at avdragstiden reflekterer avskrivningstiden på investeringsobjektene. Dette sikrer også at avdragsinnbetalingene føler tilfredsstillende bestemmelsene om minimumsavdrag.

Havbruksfondet

Gratangen kommune har i de fleste årene siden 2018 mottatt «store» utbetalinger fra Havbruksfondet. Kriteriene for utbetaling fra Havbruksfondet er nå revidert slik at havbrukskommunene nå vil få en mindre sum til utbetaling i årene fremover, men den skal til gjengjeld være både stabil og forutsigbar. Kommunen har i løpet av 2024 fått utarbeidet et notat fra Kontali. Disse har estimert utbetalingene fra Havbruksfondet hele økonomiplanperioden. Disse estimatene har blitt lagt inn i planen.

HLK – konsekvenser av fusjon

I 2020 ble det gjennomført fusjon mellom HLK og Nordkraft. Kommunen har eierandeler i HLK Holding som har vesentlige eierandeler i det nye fusjonerte selskapet.

Gratangen kommune eier gjennom HLK Holding 3 aksjer. Utbytte fra disse aksjene har de siste årene ligget i området 700 – 1266 pr. aksje. Det fusjonerte selskapet har de seneste årene kunngjort store investeringer i Narvik-regionen. Disse planene har igjen blitt utsatt, slik at det er vanskelig å anslå hvordan den fremtidige utbytte politikken vil bli.

Man har i planperioden lagt til grunn et årlig utbytte på 700 pr. aksje.

Flyktninger

Gratangen kommunestyre har fattet vedtak om å ta imot 15 ukrainske flyktninger. På nåværende tidspunkt er dette vedtaket oppfylt. Gratangen kommune har mottatt anmodninger om å bosette ytterligere flyktninger. Imidlertid opplever man at boligmarkedet fortsatt er presset, slik at det er krevende å skaffe egnede boliger tilveie.

Aurora Omsorg drifter et særskilt botilbud på Gratangsfjellet hotell. Det er i økonomiplanen tatt høyde for at kommunen vil motta vertskommunetilskudd for disse plassene hele planperioden.

Lån til videre utlån

Kommunedirektøren foreslår at det opptas lån på 10 millioner til videre utlån i hvert av årene i økonomiplanperioden (jf. post 15 i «Bevilgningsoversikt investering»).

Fra statlig hold har kravet til egenkapital stadig vekk blitt innskjerpet. Man har over tid også observert at ordinære banker i regionen stiller store krav til boligkjøpere, som er vanskelig å innfri. Det er flere grupper og flere grupper som faller gjennom.

Over tid har man sett at saksmengden øker. Så langt i 2024 er det 13 saker som er registrert. I 2023 var det i alt 16 saker som ble behandlet. Samme antall ble behandlet i 2023. Det er derfor ingen tvil om at denne ordningen fyller et viktig behov i Gratangen kommune.

Husbanken har i møte med kommunen signalisert at målgruppen for startlån kan utvides til å også å gjelde eldre med boligfinansieringsproblemer. Dette er viktig virkemiddel i forhold til at eldre kan tilpasse/oppgradere sine boliger slik at de kan bo hjemme lengre.

Styringsrenten har stått på 4,5 prosent i lengre tid. Husbankrenten ligger lavere enn markedsrenten, men har en innbygget forsinkelser på 3 måneder. Husbankrenten har i 2024 hatt en rentetopp på 5 prosent. Imidlertid er Husbankrenten nå på tur ned. Pr. januar 2025 vil den flytende renten være på 4,89 prosent. Fastrente med 5 års binding er i underkant av 4 prosent.

Post		Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
15	Videreutlån	10 844 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000
16	Bruk av lån til videreutlån	-10 000 000	-10 000 000	-10 000 000	-10 000 000	-10 000 000	-10 000 000
17	Avdrag på lån til videreutlån	1 218 552	1 840 000	2 886 000	3 278 000	3 670 000	3 670 000
18	Mottatte avdrag på videreutlån	-1 690 363	-1 840 000	-2 886 000	-3 278 000	-3 670 000	-3 670 000
19	NETTO UTGIFTER VIDEREUTLÅN	372 189	0	0	0	0	0

Tabell 2 – Bevilgningsregnskap investering

Investering i aksjer og andeler

Det er i økonomiplanperioden ført opp en årlig investering i aksjer og andeler på 500.000. Dette beløpet er det årlige egenkapitalinnskuddet til KLP. Dette finansieres med en tilsvarende årlig overføring fra drift.

Post		Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
3	Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000
20	Overføring fra drift	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
3 + 20	SUM	0	0	0	0	0	0

Tabell 3 – Bevilgningsoversikt investering

I driftsbudsjettet framgår overføringen fra drift til investering av post 18 i bevilgningsoversikt drift. Den årlige overføringen finansieres med bruk av disposisjonsfond (jf. post 22).

Post		Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
18	Overføring til investering	500 000	500 000	700 000	500 000	500 000	500 000
22	Bruk av disposisjonsfond (øremerket investering)	-500 000	-500 000	-700 000	-500 000	-500 000	-500 000
18 + 22	SUM	0	0	0	0	0	0

Tabell 4 – Bevilgningsoversikt drift

3. UTVIKLING I LANGSIKTIG GJELD OG DISPOSISJONSFOND I ØKONOMPLANPERIODEN

En viktig økonomisk indikator er langsiktig gjeld (eksklusive lån til videre utlån) målt i prosent av brutto driftsinntekter. Denne indikatoren forandrer seg i takt med at nye lån blir tatt opp, og av hvor mye avdrag som blir betalt. Fortrinnsvis søker man å oppnå en situasjon hvor betalte avdrag overstiger nye låneopptak. Imidlertid er det vanskelig å følge denne handlingsregelen i perioder hvor man står ovenfor mange og tunge investeringer.

	R2023	*2024	B2025	B2026	B2027	B2028
IB Langsiktig gjeld	128 110 440	132 367 820	158 682 620	162 739 620	157 520 217	149 809 217
Avdrag	7 152 620	7 423 000	10 295 000	9 439 403	8 191 000	8 206 000
Nye låneopptak	11 410 000	33 737 800	14 352 000	4 220 000	480 000	560 000
UB Langsiktig gjeld	132 367 820	158 682 620	162 739 620	157 520 217	149 809 217	142 163 217

Tabell 5

I økonomiplanen er det lagt inn renter, avdrag og nye lån som av følge av foreslåtte investeringer. I 2024 er lånebehovet på 33,7 millioner. I perioden 2025 – 2028 er det beregnet et lånebehov på 19,6 millioner. Etter planen vil den langsiktige gjelden minke vesentlig ned mot økonomiplanens utløp.

	R2023	*2024	B2025	B2026	B2027	B2028
Brutto driftsinntekter	162 999 549	180 000 000	169 368 925	182 456 300	169 668 925	187 456 300
Gjeld i % av BDI	81	88	96	86	88	76
Korrigert for disp.fond	61	68	77	63	64	45
Korrigert ubrukte lm.	81	88	87	86	88	76

Tabell 6

Fra tabell 6 ser man hvordan indikatoren «gjeld i % av BDI» forandrer seg i planperioden. I 2019 var denne indikatoren på 65 prosent etter korrigerings for disposisjonsfond. Anbefalingen er at denne verdien ikke skal overstige 100 prosent. Man ser at man i planperioden vil få en topp i 2025 og 2026, med en nedgang i 2027. Forutsatt at det ikke oppstår store endringer i brutto driftsinntekter i planperioden så vil man konkludere med at låneopptakene er forsvarlig.

Utbetalingen fra Havbruksfondet for 2024 er nå avklart. I tillegg er utbetalinger fra Havbruksfondet lagt inn i hele økonomiplanperioden. Med bakgrunn i dette ser man disposisjonsfondet vil ha en god utvikling i planperioden. Den estimerte utviklingen vil bli berørt av eventuelle vedtak om bruk av fond som kan komme i løpet av planperioden.

	R2023	*2024	B2025	B2026	B2027	B2028
IB Disposisjonsfond	43 376 399	32 513 072	36 534 072	28 554 072	39 234 072	39 114 072
Bruk av fond	10 863 327	3 979 000	7 980 000	2 420 000	420 000	1 420 000
Avsatt til fond	0	8 000 000	0	13 100 000	300 000	18 100 000
UB Disposisjonsfond	32 513 072	36 534 072	28 554 072	39 234 072	39 114 072	55 794 072

Tabell 7

Etter formannskapetets behandling er det i økonomiplanen lagt opp til en samlet fondsbruk på 12,24 millioner i hele planperioden. Med tanke på estimert tilførsel er dette en forsvarlig bruk. Kommunen holder på med å rullere økonomireglementet. I denne sammenhengen skal det også utarbeides handlingsregler for disponering av utbetalinger fra Havbruksfondet.

	B2023	*2024	B2025	B2026	B2027	B2028
Brutto driftsinntekter	162 999 549	180 000 000	169 368 925	182 456 300	169 668 925	187 456 300
Disp.fond i % av BDI	20	20	17	22	23	30

Tabell 8

Ved utgangen av 2023 hadde Gratangen kommune 6,2 millioner på ubundet investeringsfond. Estimert bruk er i 2024 er 3,1 millioner. For hele planperioden er det lagt inn en bruk på i alt 200.000.

	R2023	*2024	B2025	B2026	B2027	B2028
IB Investeringsfond	6 234 595	4 794 384	1 694 384	1 594 384	1 494 384	1 494 384
Bruk av fond	1 440 211	3 100 000	100 000	100 000	0	0
Avsatt til fond	0	0	0	0	0	0
UB Innvesteringsfond	4 794 384	1 694 384	1 594 384	1 494 384	1 494 384	1 494 384

Tabell 9

3.1 Økonomiske måltall

Ny kommunelov inneholder en bestemmelse om at kommunen skal tilpasse og tilrettelegge sine økonomiske disposisjoner på en slik måte at den økonomiske handleevnen kan opprettholdes over tid. I henhold til kommunelovens § 14-2 skal kommunen i tillegg til budsjett og økonomiplan, også vedta finansielle måltall som skal vise hvordan handleevnen utvikler seg over tid.

Kommuneloven gir ingen konkrete føringer på hvilke finansielle måltall som bør benyttes. Det er derfor opp til den enkelte kommune selv å definere disse ut fra en helhetlig vurdering i forhold til hvilke som kan være relevante å benytte. Det er flere finansielle måltall som kan være aktuelle å bruke. Blant annet har man:

- Netto driftsresultat i prosent av driftsinntekter
- Gjeld i prosent av driftsinntekter
- Disposisjonsfond i prosent av driftsinntekter

Gratangen kommune har lagt bak seg oppføring av brannstasjon og oppgradering av Årstein barnehage. Fokus fremover vil være fortsatt utbedring av infrastruktur og arbeid med reguleringsplaner. I tillegg er arbeid med arealplan og oppgradering av Miljøbolig viktige tiltak i 2025. Låneopptak i perioden 2025 – 2028 er på 19,6 millioner. Bruk av fond er foreløpig foreslått til 200.000.

De siste regnskapsårene (2021 – 2023 har variert i takt med utbetalinger fra Havbruksfondet. Regnskapsåret hadde et negativt netto driftsresultat på 6,87 prosent. For 2024 er det budsjettert med et negativt netto driftsresultat på 2,68 prosent. Mest sannsynlig vil netto driftsresultat ende opp med positivt fortegn.

I økonomiplanen for 2025 – 2028 har man valgt å legge inn estimerte utbetalinger fra Havbruksfondet. Estimatenes bygger på beregninger foretatt av Kontali. Følgende utvikling er beregnet for netto driftsresultat når dette er hensyntatt.

	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Netto driftsresultat	-6,87	-2,68	-4,30	6,13	-0,37	9,16

Tabell 10

Et positivt netto driftsresultat kan kun oppnås når løpende inntekter er større enn driftsutgiftene. Gratangen kommune har gjennom flere år vedtatt å finansiere tiltak og aktiviteter med disposisjonsfond (oppsparte midler), det vil si disse tiltakene er ikke finansiert med løpende inntekter mottatt i regnskapsåret. Netto driftsresultat er av denne grunn negativt. I formannskapetets innstilling til budsjett og økonomiplan er det lagt til grunn et samlet bruk av disposisjonsfond på 12,24 millioner i hele perioden. Det er også lagt til grunn at disposisjonsfondet kan tilføres midler. For 2025, som er et moderat utbetalingsår fra Havbruksfondet, er det beregnet et negativt netto driftsresultat på om lag 4,30 prosent

Andre relevante måltall vil være gjeld i prosent av driftsinntekter og disposisjonsfond i prosent av driftsinntekter slik de er redegjort for i hovedavsnitt 3 (tabell 5, 6, 7 og 8). Det er i en situasjon med store investeringer og låneopptak viktig å følge med på utviklingen i det økonomiske handlingsrommet slik man kan lese det ut fra netto driftsresultat, gjeldsbelastning og størrelse på disposisjonsfond.

Finansielle måltall for budsjett 2025 fastsettes slik:

Måltall 2025	Mål
Netto driftsresultat i prosent av driftsinntekter	> - 4,3
Disposisjonsfond i prosent av driftsinntekter	> 17,0
Gjeld i prosent av driftsinntkter	< 870

Tabell 11

Finansielle måltall for perioden 2026 – 2028 fastsettes slik:

Måltall 2026 - 2028	Mål
Netto driftsresultat i prosent av driftsinntekter	> -0,3
Disposisjonsfond i prosent av driftsinntekter	> 22,0
Gjeld i prosent av driftsinntkter	< 87,0

Tabell 12

Man er av den oppfatning at dersom man klarer å innfri disse finansielle måltallene i økonomiplanperioden så er konklusjonen at kommunen på sikt vil opprettholde en tilfredsstillende økonomisk handleevne.

4. ENHETENES NETTO DRIFTSRAMMER 2025 – 2028

Til grunn for budsjettforslaget for 2025 ligger et konsekvensjustert budsjett, det vil si at enhetene i store trekk har videreført driftsnivået fra 2024. Budsjettet er justert for lønnsøkninger fra siste lønnsoppgjør, og for vedtak som er fattet siden forrige budsjett. Det er videre tatt hensyn til nye oppgaver slik det framgår av statsbudsjettet for 2025. Fremtidige lønnsøkninger er skjønnsmessig beregnet og avsatt på eget ansvar i budsjettet.

4.1 Politikk, fellesfunksjoner og sentraladministrasjon

	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
POLITISK VIRKSOMHET	2 654 638	2 136 861	2 840 269	2 665 769	2 740 269	2 665 769
FELLESFUNKSJONER	-5 216 810	6 992 960	7 930 977	6 230 977	5 230 977	5 230 977
SENTRALADMINISTRASJON	8 714 848	7 494 160	9 690 768	9 994 768	9 994 768	9 994 768
SUM	6 152 676	16 623 981	20 462 014	18 891 514	17 966 014	17 891 514

Politisk virksomhet.

Politisk virksomhet omfatter følgende ansvar: Politisk virksomhet (ordfører og folkevalgte), Kontrollutvalg, Arbeidsmiljøutvalg, Eldrerådet og Ungdomsrådet.

Fellesfunksjoner

Fellesfunksjoner omfatter følgende ansvar: EDB- utgifter, Revisjon, Andre fellesutgifter, Frivillighetssentralen, Tilleggsbevilgninger/nye bevilgninger og Amestro AS. Driften videreføres med de endringer som følger av endringer avtaler og løpende kostnader til eksterne tjenester. Her er blant annet kostnader til IKT-drift, både interne og eksterne. Fellesutgifter inneholder ulike utgifter til felles drift. Her budsjetteres også premieavviket. Tilleggsbevilgninger og pott til dekning av lønnsoppgjøret er lagt til fellesfunksjoner. Premieavviket er derfor i planperioden budsjettet utfra mottatte budsjetter som er utarbeidet av KLP og SPK.

Det er på dette området avsatt midler til 100-års jubileum (1 million i 2025 og 1 million i 2026). Det er også avsatt 1,5 millioner til styrking av grunnbemanning på Gratangsheimen. Disse tiltakene skal behandles av kommunestyret. Etter politisk behandling vil de bli innarbeidet i de respektive driftsbudsjettene. Det er videre avsatt i alt kr. 200.000 til rekrutteringstiltak i 2025.

Sentraladministrasjonen

Området Sentraladministrasjon består av følgende ansvar: Sentraladministrasjon, Økonomiavdelingen og Næringsarbeid. Sentraladministrasjon består av servicetorg, administrasjonssjef og øvrig stab. Det er avsatt midler til 50 prosent stilling som økonomirådgiver, og 100 prosent stilling innenfor IKT/digitalisering/kommunikasjon.

På Økonomiavdelingen bokføres utgifter til K4-tjenestene Astafjord innfordring og Astafjord Lønn og regnskap. Næringsarbeid består av lønns- og driftsutgifter til Næringsrådgiver (50%). Næringsfond rapporteres ikke her.

4.2 Oppvekst og kultur

	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
OPPVEKST OG KULTURADM	1 345 011	1 101 717	1 312 082	1 312 082	1 312 082	1 312 082
GRATANGEN SKOLE	19 274 675	19 126 302	21 271 836	21 271 836	21 271 836	21 271 836
GRATANGEN BARNEHAGE	7 439 181	5 333 864	5 931 975	5 835 975	5 835 975	5 835 975
KIRKE -KULTUR	4 821 105	5 682 533	5 327 214	4 172 311	4 172 311	4 172 311
FLYKTNINGETJENESTE	3 851 489	2 947 035	3 025 492	3 025 492	3 025 492	3 025 492
NAV GRATANGEN	1 459 971	1 595 000	1 595 000	1 595 000	1 595 000	1 595 000
SUM	38 191 432	35 786 451	38 463 599	37 212 696	37 212 696	37 212 696

Barneverntjenesten er fra 2025 administrativt og budsjettmessig overført til sektor for helse og omsorg.

4.2.1 Gratangen skole

Gratangsbotn skole

Det pågår stadig en prosess med å fornye elev PCer og annet IKT utstyr. Til svømmeundervisning leies basseng i Bjerkvik. Økning i ramme skyldes helårsvirkning av stillinger opprettet i 2024. Det er tatt høyde for høyere elevtall. Det er ikke lagt inn nye stillinger. Men dette er noe som må vurderes fortløpende. Det ble i budsjett 2024 innført gratis skolemåltid. Dette tiltaket ble finansiert med bruk av disposisjonsfond. Bevilgningen til dette videreføres, men bruken av disposisjonsfond er tatt ut.

I investeringsbudsjettet er det foreslått en rekke tiltak i tilknytning til Gratangsbotn skole. Blant annet innkjøp PC/datautstyr. Det er også foreslått oppgradering av praktisk/estetiske rom.

SFO Gratangen skole

Det ble i 2023 vedtatt å innføre gratis SFO i Gratangen. Kommunedirektør har ikke lagt inn foreldrebetaling for i økonomiplanperioden. Det kan forventes at sektoren selv vil legge frem en evaluering av dette tiltaket.

Fra sentralt hold foreligger det flere moderasjonsordningen innenfor SFO. Disse kommer ikke til anvendelse siden det ikke er foreldrebetaling i Gratangen kommune.

Montessoriskolen Morgan

Kommunen har ansvar for spesialundervisning for alle elever som går i grunnskole, uavhengig av om eleven går i offentlig eller privat skole. Kommunen refunderer faktisk medgåtte kostnader etter avtale. Det er kommunen som fatter vedtak om spesialundervisning på bakgrunn av sakkyndig vurdering fra PPT.

4.2.2 Barnehager

Gratangen barnehage

Ny felles barnehage ble tatt i bruk høsten 2021. Det har vært samlokalisering siden 2019, og man har sett at kommunens utgifter har gått noe ned over tid. Mer bekymringsfullt er det at barnetallet fortsatt går ned over tid. Kommunestyret vedtok for budsjettåret 2023 en maksimal foreldrebetaling på kr. 1 500 (full plass) med moderasjon 30 prosent reduksjon for det andre barnet. For tredje, eller flere barn er det gratis opphold.

Fra sentralt hold er nå maksimal foreldrebetaling fastsatt til 1.500. Dette tiltaket er tidligere finansiert med bruk av disposisjonsfond. Det antas at dette tiltaket nå er finansiert gjennom rammetilskuddet, og bruken av disposisjonsfond er derfor tatt ut av økonomiplanen.

Spesialundervisning barnehage

Posten Spesialundervisning barnehage er knyttet til barn med enkeltvedtak hjemlet i barnehageloven §19a. Utgiftene er videreført på samme nivå som i 2024.

NGS Montessori barnehage

NGS Montessori barnehage mottar driftstilskudd fra Gratangen kommune etter statlige bestemmelser. I tillegg finansierer kommunen utgifter til spesialundervisning. Utgifter i form av ordinært driftstilskudd og spesialundervisning videreføres på samme nivå som 2024.

4.2.3 Kultur

Kulturkontoret

Kulturkontoret er bemannet med 0,5 årsverk, og har blant annet ansvar for kulturaktiviteter i kommunens regi, behandle søknader om frie kulturmidler og spillemidler. I 2025 skal kulturkontoret fortsatt jobbe med tiltak for barn og unge, og oppfølging av Kulturminneplan. For 2025 er det i alt avsatt kr. 250.000 til utdeling av frie kulturmidler.

Det er hvert år i økonomiplanperioden avsatt kr. 220.000 til medlemskap STM.

Bygdebok

Arbeidet med bygdebok tok til i midten av 2024. Det ble bevilget 2 millioner fra disposisjonsfondet til dette arbeidet. Arbeidet fortsetter i 2025 med midler overført fra 2024.

Bibliotek

Biblioteket er bemannet med 0,6 årsverk. Driften videreføres på samme nivå som i 2024.

Ungdom

Det viktigste kommunale tiltaket for ungdom er drift av ungdomsstua, som er åpen én dag i uka. Tilskudd til drift av ungdomsstua opprettholdes gjennom hele planperioden.

Det er videre avsatt midler til ungdomsrådet i hele planperioden. For 2025 er det foreslått avsatt kr. 100.000 for arrangement av ungdomstreff.

4.2.4 Voksenopplæring og flyktninger

Voksenopplæring

Kommunen har ikke egen voksenopplæring, men kjøper tjenester fra Sjøvegan videregående skole. Voksenopplæringselevene er voksne med fremmedspråklig bakgrunn. Etter mottak av ukrainske flyktninger er denne tjenesten styrket. Omfanget antas å bli redusert som følge av redusert mottak av flyktninger i tiden fremover. Dette skyldes utfordringer knyttet til boliger.

Flyktingetjeneste

Arbeidet med flyktninger er i hovedsak konsentrert om oppfølging av deltakere i introduksjonsprogrammet for nyankomne flyktninger, samt samarbeid med NAV om arbeidsrettede tiltak. Driften videreføres på samme nivå.

4.3 Helse og omsorg

	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
HELSE OG OMSORGADM	3 710 317	3 305 173	2 479 254	2 479 254	2 479 254	2 479 254
BARNEVERNTJENESTEN	1 077 243	2 279 247	3 337 671	3 337 671	3 337 671	3 337 671
HELSE	9 891 391	8 227 020	8 385 026	8 385 026	8 385 026	8 385 026
GRATANGSHEIMEN	27 169 491	18 745 458	18 529 389	18 529 389	18 529 389	18 529 389
MILJØTJENESTEN	10 281 067	8 389 671	9 263 897	9 263 897	9 263 897	9 263 897
HJEMMETJENESTEN	11 848 138	12 532 754	14 004 253	14 004 253	14 004 253	14 004 253
SUM	63 977 647	53 479 323	55 999 490	55 999 490	55 999 490	55 999 490

Sektoren har fra 2025 overtatt budsjettmessig og administrativt ansvar for barneverntjenesten. Dette gjør at nettorammen øker tilsvarende.

Kommunens helsetjeneste reguleres blant annet av:

- Lov om kommunale helse – og omsorgstjenester.
- Lov om pasient og brukerrettigheter.
- Lov om helsepersonell.
- Lov om psykisk helsevern.
- Forskrift om kommunal helse – og omsorgsinstitusjon.
- Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse – og omsorgstjenesten.

Stortingsmelding 25 Mestring, muligheter og mening, Stortingsmelding Leve hele livet, verdighetsgarantien, kvalitetsforskriften og folkehelseloven understreker viktigheten av å ta hensyn til hele mennesket i framtidens helse – og omsorgstjeneste.

Den demografiske utviklingen til Gratangen kommune viser at vi har en aldrende befolkning. Ifølge SSB er 27,1 % av kommunens innbyggere over 65 år. I 2022 var

forventet levealder for menn 80,9 år og 84,4 år for kvinner. Forskning viser at eldre menneskers hjelpebehov øker med alderen.

I 2023 hadde Gratangen kommune 20,2 % uføre i arbeidsfør alder. Uføregraden er stigende i kommunen. Vi erfarer at det er krevende å skaffe arbeidskraft og faglærte til helse – og omsorgstjenesten.

Vi erfarer en økende forekomst av demenssykdommer i den aldrende befolkningen. Respiratorpasient(er) vil kreve mer personell enn andre typer pasientgrupper. Vi antar at det kan være et tidsspørsmål før vi får denne pasientgruppen til kommunen.

Det er stadig flere oppgaveoverføringer fra spesialisthelsetjenesten til kommunehelsetjenesten. Pasienter blir stadig dårligere og krever mer av helsepersonell i form av kompetanse og ressurser. Hvordan kan en ny oppgavefordeling innad i UNN påvirke kommunehelsetjenesten? Vil dette medføre ytterligere oppgaver til kommunene? Vi har sett en tendens til tilflytting av tidligere/nåværende rusmisbrukere og personer med sosiale problemstillinger til kommunen. Dette kan gi både kortsiktige og langsiktige utfordringer for budsjettplanleggingen i kommunen.

Mål for helsetjenesten i Gratangen kommune

Gratangen kommune skal gi tilpasset hjelp til den enkelte bruker og pasient. Helsepersonell skal bidra med kvalitet, trygghet og omsorg i møte med pasienter og pårørende. Verdigrunnlaget for tjenesten bygger på verdighetsgarantien. Dette innebærer følgende:

Tjenestetilbudet skal innrettes i respekt for den enkeltes selvbestemmelsesrett, egenverd og livsførsel og sikre at medisinske behov blir ivaretatt. For å oppnå disse målsettingene skal tjenestetilbudet legge til rette for at følgende hensyn ivaretas:

- En riktig og forsvarlig boform ut fra den enkeltes behov og tilstand.
- Et variert og tilstrekkelig kosthold og tilpasset hjelp ved måltider.
- Et mest mulig normalt liv, med normal døgnrytme og adgang til å komme ut, samt nødvendig hjelp til personlig hygiene.
- Tilby samtaler om eksistensielle spørsmål.
- Lindrende behandling og en verdig død.
- Å bevare eller øke sin mulighet til å fungere i hverdagen. Omsorgen skal bidra til habilitering og rehabilitering.
- Faglig forsvarlig oppfølging av relevant helsepersonell, som sikrer kontinuitet i behandlingen.
- Tilby eldre som bor på helseinstitusjon enerom.

Den kommunale helse – og omsorgstjenesten skal legge til rette for en helsetjeneste som sikrer den enkelte tjenestemottaker et verdig og så langt som mulig meningsfylt liv i samsvar med individuelle behov.

Som helsepersonell skal vi bidra med god kvalitet på våre tjenester. Vi skal være faglig oppdaterte og våre tjenester skal være faglig forsvarlige.

Som kolleger skal vi alle til et godt samarbeid. Vi skal vise respekt for kollegers arbeid, og være til støtte i vanskelige situasjoner. Dette er ikke til hinder for å ta opp brudd på faglige, etiske eller kollegiale normer.

Alle skal bidra aktivt til faglig og tverrfaglig samarbeid og til et forsvarlig og godt arbeidsmiljø. Enkelt personer og yrkesgrupper skal kjenne seg verdsatt og respektert.

Gratangsheimen

Totalt er det i dag 20,97 årsverk ved Gratangsheimen. Av dette utgjør 1 årsverk leder og 1 årsverk fagsykepleier. Vi fikk rekruttert fagsykepleier i 2024. Vi er godt i gang med å bruke denne fagressursen i avdelingen. Et mål for arbeidet til fagsykepleier er å kunne bidra med veiledning og fagstøtte i avdelingen, slik at alle faggrupper blir løftet. Vi må også se på og vurdere dette med oppgavedifferensiering. Det vil i årene som kommer bli krevende å klare å rekruttere fagpersonell. Vi må derfor se på hvordan vi kan bruke de fagressursene vi har på en bedre måte. Vi er derfor kommet i gang med deltakelse i prosjektet TØRN i regi av KS.

Vi må også i det videre jobbe med personellsituasjonen på Gratangsheimen. Det er flere faktorer som må sees nærmere på i dette arbeidet. Blant annet:

- Omdømmearbeid – hvordan kan vi samlet som kommune jobbe for å bedre omdømme?
- Turnuser – hvordan kan vi få til bedre turnuser tilpasset ansatte i ulike livsfaser?
- Heltidskultur – hvordan kan vi være en foregangskommune på å satse på heltidsstillinger, slik at ansatte som ønsker heltidsstillinger kan tilbys dette?
- Velferdsteknologi – hvordan kan vi ta i bruk digitale løsninger for å sikre kvalitet i helsetjenesten?
- Sykefravær – hvordan kan vi redusere sykefraværet og øke nærværet? Kan det å øke grunnbemanningen bidra positivt til dette?

I 2022 ble Gratangen kommune belastet for 17 døgn for utskrivningsklare pasienter fra sykehus. Totalt utgjorde dette en kostnad på 90.202. For 2023 ble kommunen belastet for 3 døgn, som utgjorde en kostnad på 16.524. Så langt i år har Gratangen kommune blitt belastet for 34 døgn for utskrivningsklare pasienter. Noe som utgjør en total kostnad på totalt 195.330 så langt i 2024. Presset på Gratangsheimen har vært så stort at det ikke har vært mulig å få pusset opp rom og bad i 2024.

Sykefraværet er stabilt høyt, sammenlignet med 2023. Det er likevel nedadgående fra 2022. Vi må fortsette å ha fokus på nærvær og tiltak som forebygger sykemeldinger.

Det utarbeides en egen sak om økning av grunnbemanning på Gratangsheimen. Saken fremmes før budsjettbehandlingen.

Hjemmesykepleie

Hjemmesykepleien har 7,43 årsverk. Av dette utgjør en lederstilling 1 årsverk. Vi har fått på plass ny avdelingsleder.

Hjemmesykepleien har tjenesteyting mellom klokken 08:00 og 22:00. Tjenesten har som mål å forebygge, hjelpe pasienter til mestring og skape trygghet slik at de kan bo hjemme lengst mulig. Ved større bistandsbehov sees det som formålstjenlig å øke omsorgsbehovet ved å benytte omsorgsbasen på Årstein. Kommunen har 6 omsorgsleiligheter ved veksthuset og 10 leiligheter ved helsehuset. Omsorgsleilighetene er knyttet opp med trygghetsalarmer, samt mulighet for natt – tilsyn fra sykehjemmet. Hjemmesykepleien legger ned et betydelig arbeid i kreftomsorgen i kommunen. Det legges til rette for at pasienter skal kunne få være hjemme så lenge det er faglig forsvarlig og så lenge pasient og pårørende er trygge på at dette er gode løsninger.

Hjemmetjenesten tilbyr ekstra oppfølging i hjemmet og koordinerer arbeidet på en god måte.

Kontakt med sykemeldte er en prioritert oppgave. Vi jobber for å skaffe oss oversikt over mønstre og sammenhenger i sykefraværet, slik at vi kan sette inn tiltak for å få dette redusert. Det har vært en nedgang i sykefravær i denne tjenesten de siste årene.

Hjemmetjenesten må styrkes i årene som kommer. Et tiltak i denne sammenheng er nattevakt på helsehuset. Vi vil da kunne utnytte omsorgstrappen bedre, for brukere får da hjelp på et lavere omsorgsnivå. Dette kan utsette en sykehjems innleggelse. For tiden er miljøtjenesten lokalisert på helsehuset. Så lenge de er der kan en bruke den nattevakt ressursen til å gjøre tilsyn med eldre som har behov for støtte og hjelp nattetid.

I investeringsbudsjettet er det satt av 250.000 til digital dokumentasjon/datautstyr. I tillegg er det satt av midler til carport på 1,5 millioner

Rus – og psykiatritjenesten

Rus og psykiatritjenesten har 2,5 årsverk. Av disse årsverkene utgjør et årsverk leder for denne tjenesten. Hjemmesykepleien og rus – og psykiatritjenesten er lokalisert sammen. Begge tjenestene bidrar derfor til de ulike pasientgruppene. Rusomsorgen og da yngre brukere er økende innenfor tjenesten. Vi har av den grunn mer komplekse saker innenfor dette fagfeltet.

Sykefraværet i denne tjenesten er lavt.

BPA

Per tiden har tjenesten noen brukere som mottar bruker styrt personlig assistanse (BPA). Formålet med BPA er å gi personer med stort hjelpebehov større frihet til å styre tjenesten og hverdagen selv. Brukere som mottar tjenester med et timeantall på over 25 timer kan kreve å få tjenesten som BPA. Det er lite sykefravær i denne tjenesten.

Miljøtjenesten

Det er 9,97 årsverk i miljøtjenesten. Av disse utgjør et årsverk stillingen til boveileder. Tjenestetilbudet omfatter heldøgns omsorg, avlastning, støttekontakt og omsorgslønn. Brukere er både barn og voksne. Tiltakene er hjemlet i enkeltvedtak. Miljøtjenesten har også tiltak overfor personer som har nedsatt funksjonsevne av ulik art, men som ikke diagnose innenfor utviklingshemming. Disse tiltakene er ikke refusjonsberettiget. Noen av våre brukere faller inn under ordningen for refusjon for kostnadskreven brukere. Kommunen vil få refundert 80% av alle lønnskostnader over innslagspunktet, som i 2023 var på 1.526.000. Samt fratrukk av rammetilskudd. Refusjon knyttes direkte til den tjenesten hver bruker er innvilget/mottar jfr. vedtak.

Tjenesten har nylig mottatt søknad om utvidet tjeneste for 1 ny bruker. Omfang av tjenestebehov er ikke tilstrekkelig kartlagt på nåværende tidspunkt.

Sykefraværet er økende. Vi jobber med å finne ut hvordan vi kan få redusert fraværet. Et av tiltakene vi har drøftet er å starte mer intern oppfølging av de ansatte. Da i form av veiledningsgrupper. Det merkes at deler av den miljøterapeutiske kompetansen er fraværende. Dette medfører mer trykk på ledergruppen. Det er derfor ønskelig med å få forsterket denne kompetansen, slik at saksutredninger og koordinatorrollen blir bedre ivaretatt.

4.4 Forvaltning og utvikling

	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
FORVALTNING OG UTVIKLING	9 556 018	7 695 531	8 886 277	7 936 277	7 936 277	7 936 277
VAR	1 339 842	-163 679	-912 508	-912 508	-912 508	-912 508
BYGG OG EIENDOMSFORVALTNING	7 475 969	6 110 748	6 525 436	6 525 436	6 525 436	6 525 436
NÆRINGSFOND	0	700 000	1 500 000	0	0	0
SUM	18 371 830	13 642 600	14 499 205	13 549 205	13 549 205	13 549 205

Forvaltning og utvikling

Sektoren har følgende bemanning:

- 100 % Avdelingsleder
- 100 % Ingeniør
- 50% Kontormedarbeider
- Uteseksjon: 100 % Leder uteseksjon, 200 % driftsoperatør/vaktmester

I tillegg kommer renholdspersonell. Uteseksjonen er marginalt bemannet og dermed sårbar ved hendelser/sykefravær. Det var et ønske om å styrke bemanningen, men man fant ikke rom for dette i denne planperioden.

Utbyggingsoppgaver

I investeringsplanen er det er det lagt inn flere tiltak. Oppgradering av miljøbolig, ulike tiltak innenfor VAR-området, reguleringsarbeid, og videre oppgradering av Helsehuset og Gratangsheimen. Det blir en kapasitetsmessig utfordring å gjennomføre disse prosjektene

Veivedlikeholdet

Det er i investeringsplanen lagt inn flere prosjekter som tar sikte på å ta igjen vedlikeholdsetterslepet (veilys og kommunale veger).

Bygningsvedlikeholdet

Kommunale bygg blir vedlikeholdt innenfor de gitte budsjetttrammene. Akutte hendelser som måtte inntreffe må utbedres raskt. I tilfeller hvor faren for store bygningsskader er overhengende, erstatningsansvar, helsemessige forhold, eller hvor automatisering og styringsenheter blir skadet, vil budsjettdekning komme i andre rekke, og det må søkes inndekning enten ved omdisponering av midler innenfor eget kapittel, eller ved at det må foretas tilleggsbevilgning.

Kommunale anlegg

Kommunale anlegg som vann- og avløp driftes på normal måte. Også her er det fra tid til annen behov for hurtig inngripen for å stoppe lekkasjer og forurensninger. Når slike hendelser inntreffer så blir arbeidet ofte gjort umiddelbart for etterpå å prøve å finne budsjettdekning. Det er derfor vanskelig å forutse eksakte kostnader for drift av vann- og kloakkanleggene.

Spredt boligbygging gir også samme utfordringer som overfor.

Tidligere avsatte midler til veivedlikehold videreføres i 2025. Utover dette videreføres driften i store trekk på samme nivå som i 2024. I tillegg er det også avsatt midler til plansamarbeid med Narvik kommune og Lavangen kommune. Det er også foreslått avsatt kr. 300.000 til oppstart av sentrumsplan i 2025.

Det er i driftsbudsjettet for 2025 avsatt 100.000 til forprosjekt i forbindelse med ombygging av 2. etasje på branngarasjen.

Uteseksjonen har fremmet flere forslag til investeringer, som gjenfinnes investeringsbudsjettet. Blant annet er det avsatt kr. 250.000 (inkl. mva.) til Portal Langmyra.

Næringsfond

Det er for 2025 foreslått avsatt kr. 1 500.000 til kommunalt næringsfond.

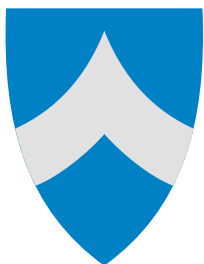
Tilskudd til førstegangsetablerere

Det er foreslått avsatt kr. 600.000 til førstegangsetablerere i Gratangen kommune.

5. KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL

Vår visjon er at Gratangen skal være et levende og inkluderende samfunn der mennesker blir sett, verdsatt og respektert. Våre særtrekk skal være kystkulturen og arbeidet for et bærekraftig miljø. Vi skal tilby gode oppvekstsvilkår og utviklingsmuligheter.

Vår visjon er derfor:

Gratangen kommune
Rivttága suohkan

Et sted å bli glad i

Kommuneplanen peker på 5 satsingsområder med målsettinger som skal peke i retning av visjonen. Målsettingene våre kan oppsummeres slik

Et levende og inkluderende samfunn

Kommunen skal være en god bokommune – der livskvalitet, gode bomiljø, gode opplevelser, folkehelse, attraktive fritidstilbud og mangfold gjør kommunen til et godt sted å leve i.

Kommunikasjon og infrastruktur

Offentlige vei- og kollektivtilbud skal være gode, trygge og sikre slik at det er enkelt å reise innad i kommunen og i bo- og arbeidsmarkedsregionen. Innbyggerne skal ha tilgang til digital infrastruktur som videreutvikles i samsvar med den teknologiske utviklingen.

Næringsutvikling

Gratangen kommune skal ha verdiskaping og arbeidsplasser gjennom et variert næringsliv, der eksisterende bedrifter, primærnæringer og nyetableringer gis mulighet for utvikling gjennom nettverksdannelse, innovasjon og god tilrettelegging.

Klima og miljø

Gratangen skal være en kommune som prioriterer miljømessig bærekraft som sikrer dagens innbyggere og kommende generasjoner god livskvalitet.

Kommunen som tjenesteleverandør

Kommunen skal ha et faglig og forsvarlig servicetilbud som imøtekommer innbyggernes og næringslivets behov.

5.1 Hovedprioriteringer i 2025 – 2028

Planperioden 2025 – 2028 er i stor grad preget av at tidligere prosjekter foreslås videreført. Flere av årets prosjekter er ikke utført/slutført i inneværende år. Disse er foreslått flyttet over i ny plan.

De fleste av de foreslåtte prosjektene har god forankring i den vedtatte samfunnsplanen. Innenfor **kommunen som tjenesteleverandør** finner man flere ulike prosjekter som omhandler oppgraderinger og rehabilitering av kommunens eiendomsmasse. Det er også foreslått tiltak innenfor oppvekst, noe som også vil berøre satsingsområdet **levende og inkluderende samfunn** med forbedring av tjenester rettet mot barn og barnefamilier.

Prosjekt ny Miljøbolig er igangsatt å man regner med at det kan slutføres i løpet av 2025.

Det foreslås flere tunge investeringer i **kommunikasjon og infrastruktur**. Det er spesielt prosjektene som handler om asfaltering og utskiftning av veilyss som er tyngende her. Dette prosjektet kan imidlertid også ha trivselsmessig effekt som berører satsingsområdet **levende og inkluderende samfunn**.

Det gjøres viktige grep på satsingsområdet **levende og inkluderende samfunn** ved regulering av arealer for boliger i Gratangsbotn. Det foreslås også å sette av midler for klargjøring av vann og avløp for disse arealene.

I tillegg er **næringsutvikling** også et prioritert område. Dette ved å regulere og klargjøre nærings- og industriområder.

Det antas at flere av prosjektene berører **klima og miljø**. Man har over tid observert at klimaendringer medfører slitasje og skade på kommunens infrastruktur. Kommunen er godt kjent med Kommunalbankens bruk av «grønne lån». Videre så arbeides fortsatt sammen med Narvik kommune om få implementert «klima og miljø» som et selvstendig tildelingskriterium ved innkjøp og anskaffelser. Arbeidet med å oppdatere anskaffelsesreglementet er ennå ikke slutført.

5.2 Investeringstiltak 2025 - 2028

Det er i økonomiplanen vedtatt investeringer på i alt 25 815.000. Beløpet er inklusiv moms, og inkluderer egenkapitalinnskudd KLP. Anslått lånebehov/låneopptak for økonomiplanperioden er beregnet til 19,6 millioner. Planlagt bruk av investeringsfond i perioden er på 200.000. Dette gjelder tiltak 3 – kulturminneplan i 2025 og 2026.

Tiltak	Beskrivelse (beløp inkl. mva.)	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028	MERKNADER
1	1110 Egenkapitalinnskudd KLP	500 000	500 000	500 000	500 000	Egenkapitalinnskudd KLP
2	2110 Gratangsbotn skole	200 000				IKT-utstyr (elever og ansatte)
3	2501 Kulturminneplan (tiltak)	100 000	100 000			Kulturminneplanens handlingsdel
4	2600 Kirkelig fellesråd	900 000				Regulering og kjøp/Utvidelse av krikegård (2024)
5	3220 Legekantor	100 000				EKG med spirometri
6	3310 Hjemmetjenesten	1 500 000				Carport
7	3310 Hjemmetjenesten		250 000			Datautstyr
8	4001 Fellesutg./Maskinforvaltning	220 000				Gulvaskemaskiner (3 stk.)
9	4001 Fellesutg./Maskinforvaltning	125 000				Traktorhenger
10	4001 Fellesutg./Maskinforvaltning		500 000			Stillasje og lift
11	4001 Fellesutg./Maskinforvaltning		200 000			Utstyr grøntanlegg/kirkegårder
12	4020 Arealplan	1 000 000	1 500 000			Flyttet fra 2024
13	4200 Kommunale vannverk*	600 000				SD-anlegg. 4 anlegg uten SD i dag.
14	4200 Kommunale vannverk*	900 000				Dudalen. Inntak, nye vannpumper, ombygging UV-anlegg
15	4300 Kommunale veger	2 500 000				I henhold til asfalteringsplan. Ny sak må fremmes ved avvik.
16	4300 Kommunale veger	250 000				Portal Langmyra
17	4301 Gang- og sykkelsti	500 000				Ferdigstille reguleringsplan
18	4310 Veg og gatelys	2 300 000				Oppretting/utskifting av veilysstolper. Skifte til LED og blank tråd
19	4450 Hellarbogen industriområde*	1 000 000	500 000			Reguleringsendring/utvidelse 2025. Startet opp i 2023.
20	4454 Brattberg industriområde*	1 000 000	500 000			Reguleringsplan. Startet opp i 2023.
21	5100 Kommunehuset	400 000				Spiserom
22	5100 Kommunehuset	100 000				Teknisk avdeling (innredning kontorer)
23	5100 Kommunehuset	400 000				Skifte av vinduer (prioritere vegger mot "været") - ENØK
24	5210 Grantagsbotn skole	360 000				Nytt terrassedekke. Utbedring etter vannlekasje.
25	5210 Gratangsbotn skole	100 000				Tak over gasstanker
26	5210 Gratangsbotn skole	300 000				Oppgradering av praktisk estetiske rom (jf. OK-7/24)
27	5220 Gratangen barnehage	100 000				Terrengsklie (inkl. planering og montering)
28	5250 Eliborg	100 000				Maling, utbedring av tak og piper
29	5250 Eliborg	250 000				Brannvarslingsanlegg
30	5310 Gratangsheimen	200 000	200 000	200 000	200 000	Oppussing/oppgradering av rom og bad
31	5310 Gratangsheimen	210 000				Diverse kjøkkenutstyr - kjøkken
32	5310 Gratangsheimen	650 000				Varmeanlegg
33	5310 Gratangsheimen	200 000				Puter og dyner
34	5310 Gratangsheimen		250 000			Hvilestoler
35	5311 Gratangen helsesenter			150 000		Nye vinduer (gamle Frivilligsentralen)
36	5311 Gratangen helsesenter				500 000	Ny ambulanse/akuttinngang på legekantor
37	5311 Gratangen helsesenter		150 000			Overbygg helsestasjon, Barnevognparkering
38	5311 Gratangen helsesenter	350 000				Maling vegger, altan
39	5311 Gratangen helsesenter		300 000			Pusse opp laboratorium
40	5311 Gratangen helsesenter			250 000		Oppussing spiserom legekantor
41	5311 Gratangen helsesenter	100 000				Sikring av parkeringsplass (HMS)
42	5311 Gratangen helsesenter		500 000			Oppussing matrom og kontorer hjemmetjenesten
43	5311 Gratangen helsesenter		200 000			Nye vinduer og omramming hjemmetjenesten
44	5343 Miljøtjenesten	350 000				Ny møbler i forbindelse med oppgradering av Miljøbolig
	SUM	17 865 000	5 650 000	1 100 000	1 200 000	

5.3 beskrivelse av investeringstiltak 2025 - 2028

Post 1 – Egenkapitalinnskudd KLP

Obligatorisk innskudd. 500.000 hvert år i perioden 2025 – 2028.

Post 2 – IKT/datautstyr til elever og ansatte

Det er avsatt 200.000 i 2025.

Post 3 – Kulturminneplanens handlingsdel

Prosjektet fortsetter i 2025 - 2026. 100.000 i hvert av årene 2025 og 2026.

Post 4 – Kirkelig fellestråd

Regulering, kjøp og utvidelse av kirkegård. Videreføres med 900.000 i 2025.

Post 5 – Legekontor

Innkjøp av medisinsk utstyr (EKG m/spirometri). Avsatt 100.000 i 2025

Post 6 og 7 – Hjemmetjenesten

Carport. 1,5 millioner i 2025.

Datautstyr/digitalt dokumentasjonsutstyr. Avsatt 250.000 i 2026.

Post 8, 9, 10 og 11 – Maskinforvaltning/uteseksjon

Gulvvaskemaskiner (3 stk. til ulike bygg). Avsatt 220.000 i 2025

Traktorhenger. Avsatt 125.000 i 2025.

LIFT/stillasjer. Avsatt 400.000 i 2026.

Utstyr til grøntanlegg/kirkegårder. Avsatt 200.000 i 2026.

Post 12 – Arealplan

Avsatt 1 million i 2025 og 1,5 millioner i 2026.

Post 13 og 14 – Kommunale vannverk

SD-anlegg. 4 anlegg uten SD i dag. Avsatt 600.000 i 2025

Dudalen. Inntak nye vannpumper, ombygging UV-anlegg. Avsatt 900.000 i 2025

Post 15, 16, 17 og 18 – Kommunale vegger, veg og gateløys og gang- og sykkelsti

Asfaltering, grøfning og skifte stikkrenner. Avsatt 2,5 millioner i 2025

Gang- og sykkelsti. Ferdigstille reguleringsplan. Avsatt 500.000 i 2025.

Portal Langmyra, 250.000

Oppretting/utskifting av stolper. Skifte til LED-lys. – Avsatt 2,3 millioner i 2025.

Post 19 og 20 – Reguleringsplaner:

Hellarbogen: regulering i 2024 (1.000.000), utvidelse i 2025 (1.000.000).

Brattberg: Regulering i 2024 (1.000.000, fond), utvidelse i 2025 (1.000.000).

Post 21, 22 og 23, – Kommunehuset

Oppussing av spiserom. Avsatt 400.000 i 2025.

Innredning kontrer (FU). Avsatt 100.000 i 2025

Skifte vinduer. Avsatt 400.00 i 2025.

Post 24, 25 og 26 – Gratangsbotn skole

Nytt terrassedekke, utbedring etter vannskade. Avsatt 360.000 i 2025.

Tak over gasstanker. Avsatt 100.000 i 2025.

Oppgradering av praktisk/estetiske rom. Avsatt 300.000 i 2025.

Post 27 – Gratangen barnehage

Terrenghelning, inkludert planering og montering. Avsatt 100.000 i 2025.

Post 28 og 29 – Eliborg

Maling, utbedring av tak og piper. Avsatt 100.000 i 2025.

Brannvarslingsanlegg. Avsatt 250.000 i 2025.

Post 30, 31, 32, 33 og 34 – Gratangsheimen

Oppussing/oppgradering av pasientrom. 200.000 hvert år i perioden 20245 – 2028.

Diverse kjøkkenutstyr. Avsatt 210.000 i 2025.

Varmeanlegg, 650.000 i 2025

Puter/dyner. Avsatt 200.000 i 2025.

Hvilestoler. Avsatt 250.000 i 2026.

Post 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42 og 43 – Helsehuset

Nye vinduer (gamle Frivilligsentral). Avsatt 150.000 i 2027.

Ny ambulanse/akuttinngang på legekantor. Avsatt 500.000 i 2028.

Overbygg/barnevognparkering helsestasjonen. Avsatt 150.000 i 2026.

Maling av vegger og altan. Avsatt 350.000 i 2025.

Oppussing av laboratorium. Avsatt 300.000 i 2026.

Oppussing av spiserom legekantor. Avsatt 250.000 i 2027.

Sikring av parkeringsplass. Avsatt 100.000 i 2025

Oppussing av spiserom og kontorer hjemmetjenesten. Avsatt 500.000 i 2026.

Nye vinduer og omramming hjemmetjenesten. Avsatt 200.000 i 2026.

Post 44– Ny miljøbolig

Prosjektet videreføres med ubrukte midler fra 2024. Regulere inn i investeringsbudsjettet.

Nytt inventar og datautstyr. Avsatt 350.000 i 2025.

Obligatorisk skjema

Budsjett 2025 - ØP 2025 - 2028

Økonomisk oversikt, drift - formannskapetets innstilling 26.11.2024

		Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
1	Rammetilskudd	-62 618 593	-70 082 000	-75 011 000	-75 011 000	-75 011 000	-75 011 000
2	Innteks- og formuesskatt	-42 859 718	-40 700 000	-43 636 055	-43 636 055	-43 636 055	-43 636 055
3	Eiendomsskatt	-1 620 242	-1 697 815	-1 697 815	-1 697 815	-1 697 815	-1 697 815
4	Andre skatteinntekter	-16 309	-22 000	-22 000	-22 000	-22 000	-22 000
5	Andre overføringer og tilskudd fra staten	-15 885 177	-12 150 000	-14 330 000	-27 430 000	-14 630 000	-32 430 000
6	Overføringer og tilskudd fra andre	-24 513 885	-18 444 100	-18 911 323	-18 823 698	-18 836 323	-18 823 698
7	Brukerbetalinger	-3 843 807	-3 389 016	-4 596 016	-4 596 016	-4 596 016	-4 596 016
8	Salgs- og leieinntekter	-11 641 818	-11 221 716	-11 239 716	-11 239 716	-11 239 716	-11 239 716
9	SUM DRIFTSINTEKTER	-162 999 549	-157 706 647	-169 443 925	-182 456 300	-169 668 925	-187 456 300
10	Lønnsutgifter	70 694 636	74 541 736	79 291 659	78 629 823	78 646 823	78 629 823
11	Sosiale utgifter	12 096 649	14 835 164	15 036 151	14 835 084	14 835 084	14 835 084
12	Kjøp av varer og tjenester	70 636 009	52 342 799	55 834 349	55 385 849	55 443 349	55 385 849
13	Overføringer og tilskudd til andre	13 367 415	10 238 948	14 923 766	10 876 141	9 888 766	9 876 141
14	Avskrivninger	7 762 011	7 477 963	5 884 765	5 884 765	5 884 765	5 884 765
15	SUM DRIFTSUTGIFTER	174 556 720	159 436 610	170 970 690	165 611 662	164 698 787	164 611 662
16	BRUTTO DRIFTSRESULTAT	11 557 171	1 729 963	1 526 765	-16 844 638	-4 970 138	-22 844 638
17	Renteinntekter	-2 723 578	-3 985 000	-4 265 000	-4 081 000	-4 314 000	-4 270 000
18	Utbytter	-3 702 500	-2 100 000	-2 100 000	-2 100 000	-2 100 000	-2 100 000
19	Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
20	Renteutgifter	6 676 437	8 634 000	10 295 000	9 439 403	9 697 903	9 713 403
21	Avdrag på lån	7 152 620	7 423 000	7 708 000	8 291 000	8 191 000	8 206 000
22	NETTO FINANSUTGIFTER	7 402 979	9 972 000	11 638 000	11 549 403	11 474 903	11 549 403
23	Motpost avskrivninger	-7 762 011	-7 477 963	-5 884 765	-5 884 765	-5 884 765	-5 884 765
24	NETTO DRIFTSRESULTAT	11 198 139	4 224 000	7 280 000	-11 180 000	620 000	-17 180 000
DISPONERING ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT							
25	Overføring til investering	500 000	500 000	700 000	500 000	500 000	500 000
26	Avsetning til bundne fond	1 512 921	700 000	1 500 000	0	0	0
27	Bruk av bundne fond	-2 347 732	-700 000	-1 500 000	0	0	0
28	Avsetning til disposisjonsfond	0	0	0	13 100 000	300 000	18 100 000
29	Bruk av disposisjonsfond	-10 863 328	-4 724 000	-7 980 000	-2 420 000	-1 420 000	-1 420 000
30	Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
31	SUM DISP. ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-11 198 139	-4 224 000	-7 280 000	11 180 000	-620 000	17 180 000
32	FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	0

Budsjett 2025 - ØP 2025 - 2028

Bevilgningsoversikt drift 1 - formannskapets innstilling 26.11.2024

Post	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
1 Rammetilskudd	-62 618 593	-70 082 000	-75 011 000	-75 011 000	-75 011 000	-75 011 000
2 Inntekts- og formuesskatt	-42 859 718	-40 700 000	-43 636 055	-43 636 055	-43 636 055	-43 636 055
3 Eiendomsskatt	-1 620 242	-1 697 815	-1 697 815	-1 697 815	-1 697 815	-1 697 815
4 Andre generelle driftsinntekter	-15 901 486	-12 172 000	-14 352 000	-27 452 000	-14 652 000	-32 452 000
5 SUM GENERELLE DRIFTSINTEKTER	-123 000 039	-124 651 815	-134 696 870	-147 796 870	-134 996 870	-152 796 870
6 Sum bevilgninger drift, netto	126 795 198	118 903 815				
7 Avskrivninger	7 762 011	7 477 963	5 884 765	5 884 765	5 884 765	5 884 765
8 SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	134 557 209	126 381 778	5 884 765	5 884 765	5 884 765	5 884 765
9 BRUTTO DRIFTSRESULTAT	11 557 170	1 729 963	-128 812 105	-141 912 105	-129 112 105	-146 912 105
10 Renteinntekter	-2 723 578	-3 985 000	-4 265 000	-4 081 000	-4 314 000	-4 270 000
11 Utbytter	-3 702 500	-2 100 000	-2 100 000	-2 100 000	-2 100 000	-2 100 000
12 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
13 Renteutgifter	6 676 437	8 634 000	10 295 000	9 439 403	9 697 903	9 713 403
14 Avdrag på lån	7 152 620	7 423 000	7 708 000	8 291 000	8 191 000	8 206 000
15 NETTO FINANSUTGIFTER	7 402 979	9 972 000	11 638 000	11 549 403	11 474 903	11 549 403
16 Motpost avskrivninger	-7 762 011	-7 477 963	-5 884 765	-5 884 765	-5 884 765	-5 884 765
17 NETTO DRIFTSRESULTAT	11 198 138	4 224 000	-123 058 870	-136 247 467	-123 521 967	-141 247 467
DISPONERING ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT						
18 Overføring til investering	500 000	500 000	700 000	500 000	500 000	500 000
19 Avsetninger til bundne fond	1 512 921	700 000	0	0	0	0
20 Bruk av budne fond	-2 347 732	-700 000	0	0	0	0
21 Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	0	13 100 000	300 000	18 100 000
22 Bruk av disposisjonsfond	-10 863 327	-4 724 000	-7 890 000	-2 420 000	-1 420 000	-1 420 000
23 Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
24 SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-11 198 138	-4 224 000	-7 190 000	11 180 000	-620 000	17 180 000
24 FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	-130 248 870	-125 067 467	-124 141 967	-124 067 467

Budsjett 2025 - ØP 2025 - 2028						
<i>Sum bevilgningninger drift, netto - formannskapetets innstilling 26.11.2024</i>						
	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
POLITISK VIRKSOMHET	2 654 638	2 136 861	2 840 269	2 665 769	2 740 269	2 665 769
FELLESFUNKSJONER	-5 216 810	6 992 960	7 930 977	6 230 977	5 230 977	5 230 977
SENTRALADMINISTRASJON	8 714 848	7 494 160	9 690 768	9 994 768	9 994 768	9 994 768
OPPVEKST OG KULTURADM	1 345 011	1 101 717	1 312 082	1 312 082	1 312 082	1 312 082
GRATANGEN SKOLE	19 274 675	19 126 302	21 271 836	21 271 836	21 271 836	21 271 836
GRATANGEN BARNEHAGE	7 439 181	5 333 864	5 931 975	5 835 975	5 835 975	5 835 975
KIRKE -KULTUR	4 821 105	5 682 533	5 327 214	4 172 311	4 172 311	4 172 311
FLYKTNINGETJENESTE	3 851 489	2 947 035	3 025 492	3 025 492	3 025 492	3 025 492
NAV GRATANGEN	1 459 971	1 595 000	1 595 000	1 595 000	1 595 000	1 595 000
HELSE OG OMSORGADM	3 710 317	3 305 173	2 479 254	2 479 254	2 479 254	2 479 254
BARNEVERNTJENESTEN	1 077 243	2 279 247	3 337 671	3 337 671	3 337 671	3 337 671
HELSE	9 891 391	8 227 020	8 385 026	8 385 026	8 385 026	8 385 026
GRATANGSHEIMEN	27 169 491	18 745 458	18 529 389	18 529 389	18 529 389	18 529 389
MILJØTJENESTEN	10 281 067	8 389 671	9 263 897	9 263 897	9 263 897	9 263 897
HJEMMETJENESTEN	11 848 138	12 532 754	14 004 253	14 004 253	14 004 253	14 004 253
FORVALTNING OG UTVIKLING	9 556 018	7 695 531	8 886 277	7 936 277	7 936 277	7 936 277
VAR	1 339 842	-163 679	-912 508	-912 508	-912 508	-912 508
BYGG OG EIENDOMSFORVALTNING	7 475 969	6 110 748	6 525 436	6 525 436	6 525 436	6 525 436
NÆRINGSFOND	0	700 000	1 500 000	0	0	0
ASTAFJORD KEMNERKONTOR	0	0	0	0	0	0
ASTFJORD KART OG OPPMÅLING	0	0	0	0	0	0
DIVERSE PROSJEKTREGNSKAP	1 603 638	0	0	0	0	0
KONSESJONS- OG SKJENKEAVGIFTER	-107 486	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
MOTPOST AVSKRIVNINGER	-1 394 539	-1 228 540	-485 438	-485 438	-485 438	-485 438
SUM Bevilgninger drift, netto	126 795 199	118 903 815	130 338 870	125 067 467	124 141 967	124 067 467

Budsjett 2025 - ØP 2025 - 2028

Bevilgningsoversikt investering - formannskapetets innstilling 26.11.2024

Post		Regnskap	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
		2023	2024	2025	2026	2027	2028
1	Investeringer i varige driftsmidler	21 793 744	16 171 000	17 365 000	5 150 000	600 000	700 000
2	Tilskudd til andres investeringer	0	2 000 000				
3	Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	478 047	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000
4	Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
5	Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0
6	SUM INVESTERINGSUTGIFTER	22 271 791	18 671 000	17 865 000	5 650 000	1 100 000	1 200 000
7	Kompensasjon for merverdiavgift	3 701 162	2 549 200	2 713 000	830 000	120 000	140 000
8	Tilskudd fra andre	2 656 507	2 000 000	0	0	0	0
9	Salg av varige driftsmidler	10 000	0				
10	Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0
11	Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
12	Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
13	Bruk av lån	11 410 000	10 521 800	14 352 000	4 220 000	480 000	560 000
14	SUM INVESTERINGSINNTEKTER	17 777 669	15 071 000	17 065 000	5 050 000	600 000	700 000
15	Videreutlån	8 268 886	10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000
16	Bruk av lån til videreutlån	-8 931 207	-10 000 000	-10 000 000	-10 000 000	-10 000 000	-10 000 000
17	Avdrag på lån til videreutlån	1 843 552	2 581 000				
18	Mottatte avdrag på videreutlån	-1 587 497	-2 581 000				
19	NETTO UTGIFTER VIDEREUTLÅN	-406 266	0	0	0	0	0
20	Overføring fra drift	-500 000	-500 000	-700 000	-500 000	-500 000	-500 000
21	Avsetninger til bundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0
22	Bruk av bundne investeringsfond	-551 191	0	0	0	0	
23	Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0
24	Bruk av ubundet investeringsfond	-1 440 211	-3 100 000	-100 000	-100 000		
25	Dekning av tidligere års udekket beløp	372 188	0	0	0	0	0
26	Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-2 119 214	-3 600 000	-800 000	-600 000	-500 000	-500 000
27	Fremført til inndekning i senere år udekket beløp	-1 968 642	0	0	0	0	0

Budsjett 2025 - ØP 2025-2028

Spesifikasjon av postene 1 - 4 i bevilgningsoversikt investering - formannskapetets innstilling 26.11.2024

		Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	MERKNADER
Tiltak	Beskrivelse (beløp inkl. mva.)	2025	2026	2027	2028	
1	1110 Egenkapitalinnskudd KLP	500 000	500 000	500 000	500 000	Egenkapitalinnskudd KLP
2	2110 Gratangsbotn skole	200 000				IKT-utstyr (elever og ansatte)
3	2501 Kulturminneplan (tiltak)	100 000	100 000			Kulturminneplanens handlingsdel
4	2600 Kirkelig fellesråd	900 000				Regulering og kjøp/Utvidelse av krikegård (2024)
5	3220 Legekontor	100 000				EKG med spirometri
6	3310 Hjemmetjenesten	1 500 000				Carport
7	3310 Hjemmetjenesten		250 000			Datautstyr
8	4001 Fellesutg./Maskinforvaltning	220 000				Gulvaskemaskiner (3 stk.)
9	4001 Fellesutg./Maskinforvaltning	125 000				Traktorhenger
10	4001 Fellesutg./Maskinforvaltning		500 000			Stillasje og lift
11	4001 Fellesutg./Maskinforvaltning		200 000			Utstyr grøntanlegg/kirkegårder
12	4020 Arealplan	1 000 000	1 500 000			Flyttet fra 2024
13	4200 Kommunale vannverk*	600 000				SD-anlegg. 4 anlegg uten SD i dag.
14	4200 Kommunale vannverk*	900 000				Dudalen. Inntak, nye vannpumper, ombygging UV-anlegg
15	4300 Kommunale veger	2 500 000				I henhold til asfalteringsplan. Ny sak må fremmes ved avvik.
16	4300 Kommunale veger	250 000				Portal Langmyra
17	4301 Gang- og sykkelsti	500 000				Ferdigstilte reguleringsplan
18	4310 Veg og gatelys	2 300 000				Oppretting/utskifting av veilysstolper. Skifte til LED og blank tråd
19	4450 Hellarbogen industriområde*	1 000 000	500 000			Reguleringsendring/utvidelse 2025. Startet opp i 2023.
20	4454 Brattberg industriområde*	1 000 000	500 000			Reguleringsplan. Startet opp i 2023.
21	5100 Kommunehuset	400 000				Spiserom
22	5100 Kommunehuset	100 000				Teknisk avdeling (innredning kontorer)
23	5100 Kommunehuset	400 000				Skifte av vinduer (prioritere vegger mot "været") - ENØK
24	5210 Grantagsbotn skole	360 000				Nytt terrassedekke. Utbedring etter vannlekasje.
25	5210 Gratangsbotn skole	100 000				Tak over gasstanker
26	5210 Gratangsbotn skole	300 000				Oppgradering av praktisk estetiske rom (jf. OK-7/24)
27	5220 Gratangen barnehage	100 000				Terrengsklie (inkl. planering og montering)
28	5250 Eliborg	100 000				Maling, utbedring av tak og piper
29	5250 Eliborg	250 000				Brannvarslingsanlegg
30	5310 Gratangsheimen	200 000	200 000	200 000	200 000	Oppussing/oppgradering av rom og bad
31	5310 Gratangsheimen	210 000				Diverse kjøkkenutstyr - kjøkken
32	5310 Gratangsheimen	650 000				Varmeanlegg
33	5310 Gratangsheimen	200 000				Puter og dyner
34	5310 Gratangsheimen		250 000			Hvilestoler
35	5311 Gratangen helsesenter			150 000		Nye vinduer (gamle Frivilligsentralen)
36	5311 Gratangen helsesenter				500 000	Ny ambulanse/akuttinngang på legekontor
37	5311 Gratangen helsesenter		150 000			Overbygg helsestasjon, Barnevognparkering
38	5311 Gratangen helsesenter	350 000				Maling vegger, altan
39	5311 Gratangen helsesenter		300 000			Pusse opp laboratorium
40	5311 Gratangen helsesenter			250 000		Oppussing spiserom legekontor
41	5311 Gratangen helsesenter	100 000				Sikring av parkeringsplass (HMS)
42	5311 Gratangen helsesenter		500 000			Oppussing matrom og kontorer hjemmetjenesten
43	5311 Gratangen helsesenter		200 000			Nye vinduer og omramming hjemmetjenesten
44	5343 Miljøtjenesten	350 000				Ny møbler i forbindelse med oppgradering av Miljøbolig
	SUM	17 865 000	5 650 000	1 100 000	1 200 000	

BUDSJETT VAR-OMRÅDER 2025

Feiervesen	
4130	
Direkte driftsutgifter	360 000
Andel administrasjon	0
Kalkulatoriske avskrivninger	0
Kalkulatoriske renter	0
Kommunale eiendomsavgifter	-360 000
SUM	0
IB saldo fremførbart underskudd	0
UB saldo fremførbart underskudd	0
Selvkostgrad	100

Kommunale vannverk	
4200	
Direkte driftsutgifter	978 000
Andel administrasjon	40 000
Kalkulatoriske avskrivninger	477 000
Kalkulatoriske renter	594 000
Kommunale eiendomsavgifter	-2 407 000
SUM	-318 000
IB saldo fremførbart underskudd	1 863 948
UB saldo fremførbart underskudd	1 545 948
Selvkostgrad	115

Kommunale kloakk-/avløp	
4210	
Direkte driftsutgifter	771 000
Andel administrasjon	40 000
Kalkulatoriske avskrivninger	8 000
Kalkulatoriske renter	0
Kommunale eiendomsavgifter	-820 000
SUM	-1 000
IB saldo fremførbart underskudd	362 707
UB saldo fremførbart underskudd	361 707
Selvkostgrad	100

Renovasjon	
4220	
Direkte driftsutgifter	2 806 000
Andel administrasjon	40 000
Kalkulatoriske avskrivninger	0
Kalkulatoriske renter	0
Kommunale eiendomsavgifter	-2 846 000
SUM	0
IB saldo fremførbart underskudd	311 327
UB saldo fremførbart underskudd	311 327
Selvkostgrad	100

Fritidsrenovasjon	
4222	
Direkte driftsutgifter	50 000
Andel administrasjon	0
Kalkulatoriske avskrivninger	0
Kalkulatoriske renter	0
Kommunale eiendomsavgifter	-50 000
SUM	0
IB saldo fremførbart underskudd	0
UB saldo fremførbart underskudd	0
Selvkostgrad	100

Slam	
4230	
Direkte driftsutgifter	330 000
Andel administrasjon	0
Kalkulatoriske avskrivninger	0
Kalkulatoriske renter	0
Kommunale eiendomsavgifter	-330 000
SUM	0
IB saldo fremførbart underskudd	702 808
UB saldo fremførbart underskudd	702 808
Selvkostgrad	100

Kalkylerente (5 års SWAP + 0,5%) = 4,28%
 (Kilde: Kommunalbanken 25.09.2024)